

**МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ**

Дирекция “КООРДИНАЦИЯ НА РИОСВ”

**МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА
ПРИЛАГАНЕ И НАЛАГАНЕ НА
ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО В ОБЛАСТТА
НА ОПАСНИТЕ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА
И ПРЕПАРАТИ**

София, 2005

Законодателна рамка

Законодателната рамка на хармонизираното българско законодателство във връзка с управлението на опасните химични вещества и препарати, се дава от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (ЗЗВВХВП, ДВ, бр. 10/ 2000 г., в сила от 04. 02. 2002 г.). С последното си изменение той беше напълно хармонизиран с европейското право в сектор “Химикали”.

■ Предмет

ЗЗВВХВП урежда условията и реда за пускането на пазара, търговията, вноса, износа, съхранението и употребата на химичните вещества и препарати, държавния контрол върху тях, както и правата и задълженията на лицата, които ги пускат на пазара, търгуват, внасят, изнасят, съхраняват и употребяват.

■ Подзаконова нормативна база

Практическото прилагане на ЗЗВВХВП се осъществява с прилагането на подзаконовите нормативни актове:

- Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати (обн., ДВ, бр.,5 от 2003 г.,изм. и доп. бр. 66 от 2004 г.);
- Наредбата за реда и начина за нотифициране на нови химични вещества (ДВ, бр.110/ 2004 г.);
- Наредбата за реда и начина за оценка на риска за човека и околната среда от нотифицирани химични вещества (ДВ, бр. 110/ 2004 г.);
- Наредбата за реда и начина за внос и износ на опасни химични вещества и препарати на територията на РБългария (ДВ, бр. 63/ 2004 г.);
- Наредбата за опасните химични вещества и препарати, подлежащи на забрана или ограничения при търговия и употреба (ДВ, бр. 69/ 2002 г., изм. и доп., ДВ, бр. 62/ 2004 г.);
- Наредбата за реда и начина за пускане на пазара на биоцидни препарати (ДВ, бр.113 / 2004 г.);
- Наредба за принципите, инспекцията и удостоверяването на Добрата лабораторна практика.
- Наредба за специалните изисквания при пускане на пазара на детергентите (ДВ, бр. 62/ 2004 г.).

За кого се отнасят изискванията на законодателството

Разпоредбите на ЗЗВВХВП и подзаконовите нормативни актове към него се отнасят за всички лица, които пускат на пазара химични вещества и препарати. Това са лицата, които предоставят срещу заплащане или безплатно химични вещества и препарати за разпространение и/или употреба.

Компетентни органи

Съгласно ЗЗВВХВП, министърът на околната среда и водите е компетентен орган по издаване на:

- удостоверение за нотификация на нови химични вещества (чл.8, ал. 7 от ЗЗВВХВП);
- удостоверение за оценка на риска за човека и околната среда от нотифицирани химични вещества (чл.12 от ЗЗВВХВП),
- разрешение за внос (чл.22, ал.4 от ЗЗВВХВП) на определени опасни химични вещества и препарати на територията на РБългария.
- регистрация на износ (чл.22, ал.4 от ЗЗВВХВП) на определени опасни химични вещества и препарати на територията на РБългария.

Министърът на здравеопазването е компетентен орган по издаване на разрешение за пускане на пазара на биоцидни препарати

Контрол, съгласно изискванията на ЗЗВВХВП:

На контрол подлежат:

1. химичните вещества и препаратите по отношение на класифицирането, опаковането и етикетирването им;
2. нотифицираните химични вещества;
3. междинните продукти, за които е разрешена ограничена програма за изследване;
4. опасните химични вещества и препаратите, за които са определени

ограничения или забрани за търговия и употреба;

5. производството на стоки, които могат да съдържат опасни химични вещества и препарати, за които са определени ограничения или забрани за употреба;

6. опасните химични вещества и препарати, за които са определени условия за внос и износ;

7. условията за съхранение, посочени от производителя в информационния лист за безопасност.

Контролните органи имат право:

- на свободен достъп до предприятията и обектите, осъществяващи производство, внос, употреба, съхранение и търговия с опасни химични вещества и препарати;
- да изискват информация и документи и да вземат проби за лабораторни анализи във връзка с производството, вноса, употребата, съхранението и търговията на опасните химични вещества и препарати;
- при констатиране на нарушения да дават задължителни предписания за отстраняването им.

При отказ до свободен достъп на експерти на РИОСВ до предприятия и обекти и/или отказ за предоставяне на необходимата информация и документация от страна на предприятието, на основание чл. 35, ал.1, т. 8 и ал. 2 от ЗЗВВХВП на виновното лице се съставя акт или се налага имуществена санкция на предприятието за извършеното административно нарушение, в размер от 4 000 до 40 000 лв.

■ Задължения на РИОСВ при осъществяване на контрол по ЗЗВВХВП:

1. Създаване и поддържане на база данни (списък) на обекти, които произвеждат и/или съхраняват опасни химични вещества и препарати;
2. Извършване на проверки на обектите по т.1.

КЛАСИФИЦИРАНЕ, ОПАКОВАНЕ И ЕТИКЕТИРАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ И НОВИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И ПРЕПАРАТИ

■ За кого се отнасят изискванията

Разпоредбите на Директива 67/548/ЕЕС за класифициране, опаковане и етикетиране на опасни химични вещества, са въведени в българското законодателство със ЗЗВВХВП и Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати.

Те се отнасят за всички лица, които пускат на пазара химични вещества и препарати. Това са лицата, които предоставят срещу заплащане или безплатно химични вещества и препарати за разпространение и/или употреба (производители, вносителите и търговци).

■ Кои химични вещества и препарати попадат в обхвата на закона и наредбата

Всички химични вещества и препарати подлежат на класифициране въз основа на техните физикохимични, токсикологични и екотоксикологични свойства по реда на закона и наредбата.

■ Въз основа на техните свойства опасните вещества и препарати се класифицират поне в една от следните категории на опасност:

- експлозивни (E);
- оксидиращи (O);
- изключително запалими (F+);
- лесно запалими (F);
- запалими;
- силно токсични (T+);
- токсични (T);
- вредни (Xn);
- корозивни (C);
- дразнещи (Xi);
- сенсibiliзиращи (Xn или Xi);
- канцерогенни (T или Xn);
- мутагенни (T или Xn);
- токсични за репродукцията (T или Xn);
- опасни за околната среда (N).

■ Изискванията за етикетиране и опаковане се прилагат за:

- опасните химични вещества и препарати, класифицирани в една или повече от посочените по-горе категории на опасност (чл. 2 от ЗЗВВХВП);
- някои химични препарати, които не са класифицирани като опасни, но въпреки това могат да представляват специфична опасност;
- продуктите за растителна защита, класифицирани като опасни, за които изискванията за пускане на пазара са уредени в Закона за защита на растенията и Наредбата за разрешаване на продукти за растителна защита (ДВ.,бр.93/01.10.2002г.).

В Наредбата за етикетиране на продуктите за растителна защита (ДВ.,бр. 54/13.06.2003г.) са определени и допълнителни изисквания за етикетиране.

- детергентите, класифицирани като опасни, за които са определени допълнителни изисквания към етикетите в Наредбата за специфичните изисквания за пускане на пазара на детергенти (ДВ., бр.62/16.07.2004г.);
- торовете, класифицирани като опасни, за някои от които (т. нар. ЕС торове), са определени допълнителни изисквания към етикетите в Наредбата за специалните изисквания към състава, етикетирането, опаковането, методите за пробовземане и анализ на торове (ДВ.,бр.10/04.02.2003г.) по Закона за защита на растенията;
- биоцидите, класифицирани като опасни, за които допълнителни изисквания към етикетите са определени в Наредбата за реда и начина за пускане на пазара на биоцидни препарати (ДВ, бр.113 / 2004 г.);

■ Информационен лист за безопасност

Важен момент е, че опасните химични вещества и препарати, както и препаратите, които не се класифицират като опасни, но могат да представляват специфична опасност, когато се пускат на пазара за професионална употреба, трябва да са придружени от информационен лист за безопасност, който съдържа подробна информация за съответното опасно химично вещество или препарат с цел опазване на човешкото здраве и околната среда при работа. Информационният лист за безопасност се осигурява от лицето, което пуска на пазара химичното вещество или препарата, преди или по време на първата доставка. В информационния лист за безопасност се посочват условията за съхранение на химичните вещества и препарати.

■ Контрол при спазване на изискванията за съхранение, посочени в информационния лист за безопасност

Съгласно чл. 27 на ЗЗВВХВП, министърът на околната среда и водите или упълномощени от него длъжностни лица упражняват контрол на условията за съхранение на химичните вещества и препарати, посочени от производителя в информационния лист за безопасност.

Текущ контрол

Контролът се осъществява от експертите на РИОСВ чрез извършване на проверка на място на фирмите, които произвеждат или професионално употребяват опасни химични вещества и препарати, като експертите проверяват спазването на условията за съхранение, посочени от производителя в информационния лист за безопасност (вкл. условията, свързани с конкретните за това вещество или препарат S-фрази; мерки за опазване на околната среда и др).

I. Проверки на обекти, които са производители и/или вносители на опасни химични вещества и препарати

1.1. В случаите, когато **листът за безопасност отговаря на изискванията** на Приложение № 16 от Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати, но по време на проверката се констатира, че условията за съхранение на опасното химично вещество и/или препарат не отговарят на условията посочени в информационния лист за безопасност, по реда на чл.35, ал.1, т.9 и във връзка с чл.35, л.2, т.3 се налага глоба или имуществена санкция и се дават предписания по реда на чл. 28, т. 3 за привеждане в съответствие с условията за съхранение.

1.2 В случаите, когато **листът за безопасност не отговаря на изискванията** на Приложение № 16 от Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати, се дават предписания със срок за привеждане в съответствие с изискванията на приложението.

1.2.1. В случаите по т.1.2., РИОСВ уведомява съответната РИОКОЗ за констатираните по време на проверката несъответствия и дадените предписания.

II. Проверки на обекти, които не са производители и/или вносители на опасни химични вещества и препарати

2.1. Ако при проверката се установи, че в информационния лист за безопасност не са посочени условията за съхранение на съответното вещество, или посочената информация е непълна, експертът:

2.1.1. дава задължителни предписания за безопасно съхранение на веществото и

2.1.2. изисква информация за фирмата-производител/вносител (име, адрес, лице за контакти и др.).

2.2. След получаване на информацията по т.2.1.2., експертът:

➤ извършва проверка на място - ако фирмата (производител/вносител) е на територията на РИОСВ или;

➤ ако фирмата (производител/вносител) не е на територията на РИОСВ, се уведомява съответната РИОСВ, на чиято територия се намира фирмата (производител/вносител), като копие от писмото се изпраща и до дирекция "КРИОСВ" – отдел "Оперативен контрол и управление на опасни химични вещества".

Ако при проверката по т.2.2. на фирмата-производител/вносител се констатира, че информационния лист за безопасност не отговаря на изискванията на Приложение №16 от Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетирание на съществуващи и нови химични вещества и препарати, се предприемат действия по реда на т.1.2 и 1.2.1.

Ако при проверката по т.2.2. на фирмата-производител се констатира, че условията на съхранение на опасното химично вещество и/или препарат не отговарят на условията посочени в информационния лист за безопасност, се предприемат действия по реда на т. 1.1.

Последващ контрол

При констатирано повторно нарушение на чл. 35, ал.1, т. 9 от ЗЗВВХВП, на виновното лице се съставя акт или се налага имуществена санкция на предприятието за извършеното административно нарушение, в двоен размер, на основание на чл. 35, ал. 3 от ЗЗВВХВП.

■ Запазване на правото на интелектуална собственост

С цел запазване на правото на интелектуална собственост лицата, които пускат на пазара даден опасен химичен препарат, могат да не посочват върху етикета химичното наименование на някое от опасните вещества, влизащи в състава на препарата. За тази цел те трябва да получат

разрешение от министъра на здравеопазването по реда на ЗЗВВХВП и да посочат алтернативно наименование.

■ Детайлизирани изисквания, посочени в Приложенията на Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химичните вещества и препарати

Поради изключително големия си обем, приложенията към Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати (над 5000 стр.) са публикувани в ограничен тираж като притурка на "Държавен вестник". Те, както и всички нормативни актове в областта на химичните вещества и препарати, могат да се намерят на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ). www.moew.government.bg

Приложение № 1 на наредбата съдържа списък на веществата, класифицирани като опасни. Определени са изискванията към опаковката и етикетирането на тези вещества, както и символите за опасност, стандартните фрази, показващи риска (R-фрази), стандартните фрази за безопасно използване (S-фрази), както и граничните концентрации на веществата при класификацията на препаратите. В случаите, когато гранични концентрации не са определени, следва да се вземат предвид концентрациите, посочени в съответните приложения на наредбата. За веществата, които не са включени в Приложение № 1 на наредбата, са установени методите за определяне на физикохимичните, токсикологичните и екотоксикологичните свойства, въз основа на които те да бъдат класифицирани в една или повече от категориите на опасност и съответно етикетиращи и опаковани.

■ Контрол за спазване на изискванията за класифициране, опаковане и етикетиране на опасни вещества и препарати

Съгласно разпоредбите на ЗЗВВХВП, министърът на здравеопазването или упълномощени от него длъжностни лица упражняват контрол върху пуснатите на пазара химични вещества и препарати по отношение на класифицирането, опаковането и етикетирането им (Приложение 1).

НОТИФИЦИРАНЕ НА НОВИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА

Разпоредбите на Директива 67/548/ЕЕС за класифициране, опаковане и етикетиране на опасни химични вещества, в частта за нотифициране на нови вещества, са въведени в българското законодателство със ЗЗВВХВП и Наредбата за реда и начина за нотифициране на нови химични вещества.

■ Кои химични вещества и препарати попадат в обхвата на закона и наредбата

Наредбата определя химичните вещества, влизащи в списъка EINECS (Европейски инвентаризационен списък на съществуващите химични вещества - Приложение № 4 на Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати), като съществуващи вещества (т.е. пуснати на Общия европейски пазар до 18.09.1981 г.).

Химичните вещества, които не са включени в списъка EINECS, се определят като нови вещества и подлежат на нотификация.

На 11.03.2000 г. ЕК публикува списък на веществата, нотифицирани в ЕС до 30.06.1995 г. - ELINCS (Европейски списък на нотифицираните химични вещества – Приложение № 6 на Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати).

На нотифициране подлежат новите химични вещества, които се пускат на пазара самостоятелно или като част от препарат.

■ Не подлежи на нотифициране ново химично вещество, което е:

- предназначено за включване в състава на лекарства за хуманната медицина, ветеринарномедицински продукти, продукти за растителна защита, биоцидни препарати и като добавка за храни за хора и животни;
- под формата на полимер, съдържащ в свързана форма по-малко от две на сто ново вещество;
- предвидено да бъде пуснато на пазара в количество до 10 кг за всеки производител или вносител за една календарна година;
- предназначено за научноизследователски цели в количества до 100 кг за всеки производител или вносител за една календарна година;
- предназначено за развойна дейност за период една година от ограничен брой потребители в ограничени количества.

■ **Междинни продукти**

За нови химични вещества, които са междинни продукти и се произвеждат или внасят в количества, по-големи или равни на 1 тон годишно, нотификаторът може да поиска от министъра на околната среда и водите прилагане на ограничена програма за изследване. Условието на този разрешителен режим са посочени в ЗЗВВХВП (чл.8, ал.2 и 3) и в Наредбата за реда и начина за нотифициране на нови химични вещества.

■ **Компетентен орган**

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице издава удостоверение за регистрация на нотифицирано химично вещество и разрешение за прилагане на ограничена програма за изследване на междинен продукт.

■ **За кого се отнасят изискванията**

За вещества, произведени на територията на Република България, нотификацията е задължение на производителя.
Ако веществото се произвежда извън територията на България, задължението е на вносителя или на трето упълномощено от производителя лице (единствен представител). Този единствен представител поема задължението да контролира всички количества от нотифицираното вещество, внасяни чрез неговото удостоверение за регистрация.

■ **Какво представлява нотифицирането**

Нотифицирането е процедура, при която на компетентния държавен орган се предоставя информация за свойствата на веществото, включително за неговото въздействие върху човека и околната среда, както и предварителна оценка на риска от това вещество, предлага се класифицирането и етикетиранието му, а когато веществото е класифицирано в една от категориите на опасност - и информационен лист за безопасност.

■ **Какви документи и в какви срокове се подават**

1. Техническо досие на хартиен и електронен носител, чието съдържание е в зависимост от количеството вещество, пускано на пазара;
2. Декларация за евентуалните вредни въздействия от химичното вещество в зависимост от начина му на използване;
3. Предложение за класифициране и етикетиранието;

4. Справка за количеството от веществото, което нотификаторът възнамерява да пуска на пазара годишно;
5. Предложение за съдържанието на информационния лист за безопасност по чл. 7б;
6. Пълномощно от нотификатора, в случай че нотифицирането се извършва от представител;
7. Документ за платена такса по чл. 72 от Закона за опазване на околната среда (Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., попр., бр. 98 от 18.10.2002 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., доп., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г.).

С подаването на нотификационните документи нотификаторът получава входящ номер, чиято дата се счита за начална дата за сроковете, определени в ЗЗВВХВП за получаване на удостоверение за регистрация: 60 дни при нотифициране на ново химично вещество, пускано на пазара в количества над 1 тон; 30 дни за количества под 1 тон. При констатиране на непълноти и неточности в представените документи, всички срокове по закона спират да текат до отстраняването им. Новото химично вещество може да се пусне на пазара само след получаване на удостоверение за регистрация, издадено от министъра на околната среда и водите. В ЗЗВВХВП е предвиден ред за обявяване на част от данните в досието за конфиденциални, с цел защита на промишлените и търговските интереси на нотификатора, като са определени данните, които не могат да бъдат обявени за конфиденциални.

■ Къде се подават документите

В зависимост от количеството вещество, пускано на пазара, нотификаторът подава необходимия комплект документи в сектор "Обслужване на едно гише" в МОСВ, бул. "Мария Луиза" № 22.

■ Контрол за спазване на изискванията за нотифициране на нови вещества

Съгласно разпоредбите на ЗЗВВХВП, министърът на здравеопазването или упълномощени от него длъжностни лица упражняват контрол на пуснатите на пазара нотифицирани химични вещества (Приложение 1).

■ Контрол за спазване на изискванията по отношение на междинните продукти

Съгласно чл. 27 от ЗЗВВХВП, министърът на околната среда и водите или упълномощени от него длъжностни лица – експерти от РИОСВ, упражняват контрол на междинни продукти, за които е разрешена програма за прилагане на ограничена програма за изследване.

Контролът се осъществява чрез извършване на проверка на фирмата, подала документи за прилагане на ограничена програма за изследване. По време на проверката експертите на РИОСВ трябва да констатират дали са изпълнени:

- условията, посочени в чл. 8, ал.3 от ЗЗВВХВП и
- критериите, посочени в приложение № 6 на наредбата.

За извършената проверка се съставя констативен протокол, който се изпраща в дирекция "КРИОСВ".

При условие, че експертите от РИОСВ констатират изпълнение на условията по чл. 8, ал. 3 от ЗЗВВХВП и на критериите, посочени в приложение № 6, министърът на околната среда и водите издава разрешение за прилагане на ограничената програма в 20-дневен срок от датата на подаване на документите.

При условие, че експертите на РИОСВ констатират несъответствие с посочените по-горе условия, министърът на околната среда и водите може с мотивиран отказ да не разреши прилагане на ограничената програма за изследване.

ОЦЕНКА НА РИСКА ЗА ЧОВЕКА И ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ НОТИФИЦИРАНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА

Разпоредбите на Директива 93/67/ЕЕС относно принципите за оценка на риска от нови химични вещества са въведени в българското законодателство със ЗЗВВХВП и Наредбата за реда и начина за оценка на риска за човека и околната среда от нотифицирани химични вещества.

■ Кои химични вещества и препарати попадат в обхвата на наредбата

За всяко нотифицирано химично вещество, за което има издадено удостоверение за нотификация се извършва оценка на риска за човека и околната среда.

■ Компетентен орган

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице издава удостоверение за оценка на риска за човека и за околната среда от нотифицирани химични вещества.

■ Какво представлява оценката на риска

Оценката на риска за човека и околната среда от нотифицирани химични вещества се издава въз основа на:

- извършена от Министерство на здравеопазването експертна оценка на риска за човека;
- извършена от Министерство на околната среда и водите експертна оценка на риска за околната среда.

Удостоверението за оценка на риска съдържа едно от следните заключения:

- Веществото не представлява опасност за човека и околната среда;
- Веществото представлява опасност за човека и околната среда.

Издаденото удостоверение важи до достигане на следващото количество, определено с наредбата за реда и начина за нотифициране на нови химични вещества.

■ Контрол за спазване на изискванията по отношение на междинните продукти

Съгласно разпоредбите на ЗЗВВХВП, министърът на здравеопазването или упълномощени от него длъжностни лица упражняват контрол на пуснатите на пазара нотифицирани химични вещества, като проверяват и наличието на удостоверение за оценка на риска (Приложение 1).

ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И ПРЕПАРАТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗАБРАНА ИЛИ ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ ТЪРГОВИЯ И УПОТРЕБА

Разпоредбите на Директива 76/769/ЕЕС относно ограниченията при търговията и употребата на определени опасни вещества и препарати са въведени в българското законодателство със ЗЗВВХВП и Наредбата за опасните вещества и препарати, подлежащи на забрана или ограничения при търговия и употреба.

■ За кои химични вещества и препарати се отнасят ограниченията

Забраните и ограниченията се отнасят за определени опасни вещества и препарати, посочени в Приложението към наредбата.

Изключения от наредбата са направени за опасни химични вещества и препарати, както и за продукти, които ги съдържат, когато те не са предназначени за пускане на пазара, както и за такива, които ще се изнасят или превозват транзитно. Изключения има и за опасни химични вещества и препарати, които са предназначени за аналитични изследвания, научноизследователска и развойна дейност.

■ За кого се отнасят изискванията

Изискванията са насочени към лицата (производители, вносителите и търговци), които пускат на пазара опасните химични вещества и препарати, изброени в Приложението към наредбата, както и към лицата, които влагат такива продукти в различни производства. Широкият кръг вещества и препарати, подлежащи на ограничения, засягат много и различни сектори на промишлеността, които използват тези вещества и препарати - металообработване, производство на битово-химични препарати, производство на текстил, играчки, хартия, биоциди и други.

■ Контрол по отношение на опасните химични вещества и препарати, подлежащи на забрана или ограничения при търговия и употреба

Съгласно разпоредбите на ЗЗВВХВП, министърът на здравеопазването или упълномощени от него длъжностни лица упражняват контрол на пуснатите на пазара опасни химични вещества и препарати, за които са определени ограничения или забрани за търговия и употреба (Приложение 1).

ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И ПРЕПАРАТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ВНОС ИЛИ УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ИЗНОС

Разпоредбите на Регламент 304/203/ ЕС относно износа и вноса на опасни химични вещества и препарати са въведени в българското законодателство със ЗЗВВХВП и Наредбата за реда и начина на внос и износ на опасни химични вещества и препарати на територията на Р България. В наредбата са транспонирани и изискванията на Ротердамската конвенция за процедурата за предварително обосновано съгласие (PIC - процедура) при международна търговия с определени опасни химикали и пестициди.

■ Кои опасни химични вещества и препарати попадат в обхвата на наредбата

Опасните химични вещества, посочени в Приложение 1 на Наредбата, които са:

- Забранени или строго ограничени в една или повече подкатегории на употреба;
- Обект на процедурата за предварително обоснована съгласие, в съответствие с Ротердамската конвенция, ратифицирана със Закон от Народното събрание (ДВ, бр. 33/ 23.04.2004г.);
- Определени за включване в PIC-процедура.

Изключения

Вносът до 10 кг., еднократно, на опасни химични вещества и препарати, посочени в Приложение 1, които са предназначени за изследователски, научни, учебни или аналитични цели, се осъществява без издаване на разрешение за внос. В този случай, вносителят подава до Министъра на околната среда и водите, декларация съгласно приложение 4.

За кого се отнасят изискванията

Изискванията са насочени към вносители и износители на опасни химични вещества и препарати от Приложение 1 на Наредбата.

■ Компетентен орган

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице издава разрешение за внос на опасни химични вещества

и препарати и удостоверение за регистрация на износ на забранено или строго ограничено опасно химично вещество.

■ Къде се подават документите

Необходимия комплект документи се подава в сектор "Обслужване на едно гише" в МОСВ, бул. "Мария Луиза" № 22.

■ Какви документи и в какви срокове се подават

За внос:

1. Формуляр по Приложение № 3 към Наредбата;
2. Удостоверение за актуално състояние на съдебната регистрация на вносителя, а за чуждестранните лица - документ, удостоверяващ правния статут на вносителя, издаден в съответствие с националното му законодателство;
3. Информационен лист за безопасност на български език и в оригинал;
4. Документ за платена такса по чл. 72 от ЗООС.

Срокът за издаване на разрешението за внос е 20 дни от датата на подаването на документите и важи до края на календарната година, в която е издадено.

За износ:

1. Заявление за регистрация на износ, което съдържа:
 - име, седалище и адрес на износителя;
 - наименование на опасното химично вещество или препарат от приложение №1, което предстои да бъде изнесено;
 - страна, към която е насочен износа;
2. Удостоверение за актуално състояние на съдебната регистрация на износителя, а за чуждестранните лица - документ, удостоверяващ правния статус на износителя, издаден в съответствие с националното му законодателство;
3. Информационен лист за износ по приложение №8 от Наредбата;
4. Документ за платена такса по чл. 72 от ЗООС.

Износителят подава документите 30 дни преди осъществяване на износа.

■ **Контрол по отношение условията за внос на определени опасни химични вещества и препарати:**

Дирекция "КРИОСВ" в 3-дневен срок изпраща подадените документи за внос на РИОСВ, на чиято територия се намира предприятието или складът на вносителя. В 5-дневен срок от получаване на документите, експертите на РИОСВ извършват проверка на предприятието или склада, където ще бъде съхранявано опасното химично вещество/препарат. За извършената проверка се съставя констативен протокол, където се отразяват констатираните факти, вкл. капацитет, условия за съхранение и др. Експертите на РИОСВ изготвят становище за внос по образец, утвърден със Заповед на министъра на околната среда и водите и заедно с констативния протокол ги изпращат в дирекция "КРИОСВ".

Текущ контрол

Ако при извършване на текущ контрол на предприятие или склад, експертите на РИОСВ констатира наличие на опасно вещество/препарат от Приложение 1 на наредбата, за което не е издадено разрешение за внос, по реда на чл. 35, ал.1, т. 7 и във връзка с чл.35, ал. 2, т.2 от ЗЗВВХВП на виновното лице се съставя акт или се налага имуществена санкция на предприятието за извършеното административно нарушение, в размер от 5 000 до 50 000 лв.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

УПРАЖНЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И НЕГОВИТЕ РЕГИОНАЛНИ СТРУКТУРИ (Регионални инспекции по опазване и контрол на общественото здраве - РИОКОЗ)

■ **Дейността на РИОКОЗ в областта на контрола на химичните вещества и препарати да включва:**

1. Проверки на обекти за:

- а) търговия с химични вещества и препарати;
- б) производство на химични вещества и препарати, за които са определени ограничения или забрани за употреба;
- в) производство на стоки, които могат да съдържат опасни химични вещества и препарати, за които са определени ограничения или забрани за употреба.

2. Поддържане на база-данни за:

- а) обекти за търговия с химични вещества и препарати
- б) обекти за производство на химични вещества и препарати;
- в) обекти за производство на стоки, които могат да съдържат вещества и препарати, за които са определени забрани или ограничения

■ **Контролът на химичните вещества и препарати по отношение на класифицирането, опаковането и етикетирането им се осъществява чрез:**

проверки в обекти за търговия с химични вещества и препарати като се проверява наличието на етикет на български език и наличие на информационни листове за безопасност, които следва да се предоставят на професионалните потребители.

■ **Контролът по отношение на нотифицираните вещества и опасните химични вещества и препарати, за които има определени забрани или ограничения при търговия и употреба се осъществява чрез:**

извършване на проверки в обекти за производство на химични вещества и препарати; производство на стоки, които могат да съдържат нови химични вещества;

Поддържа се база-данни на обекти за производство на химични вещества и препарати; обекти за производство на стоки, които могат да съдържат нови вещества.

■ **Контролът при спазване на изискванията за пускане на пазара на биоциди (Наредба № 44 за условията и реда за пускане на пазара на биоцидни препарати - обн., ДВ, бр. 113 от 2004 г.) се осъществява чрез:**

A. Проверки на обекти за търговия, фирми- производители и фирми-вносители.

I. Проверки в обекти за търговия с биоцидни препарати

1. В обектите за търговия се проверява:

а) съответствието на опаковката и на данните на етикета за класифицирането на биоцидния препарат с изискванията на Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати (обн., ДВ, бр.,5 от 2003 г.,изм. и доп. бр. 66 от 2004г.) и Наредба № 44.

б) наличието на информационни листове за безопасност (ИЛБ) за предлаганите за професионална употреба биоцидни препарати.

II. Проверки на фирми-производители и фирми-вносители

Когато в обектите за търговия е констатирано нарушение на опаковането и етикетирането, както и при липса на информационни листове за безопасност за биоцидните препарати, предназначени за професионална употреба, експертите на РИОКОЗ:

- извършват проверката във фирмата-производител или фирмата-вносител, когато тя е на територията на контролирания регион;
- уведомяват съответната РИОКОЗ на територията, на територията на която се намира фирмата-производител или фирмата-вносител.